

יידישע

פעסטער צייטונג

דער ערשטער טאג פון יום טוב... דער ערשטער טאג פון יום טוב...

אין דער צייטונג קאן מען זעהן... דער ערשטער טאג פון יום טוב...

№. 107, פערטער יארצייט, Pest, den 4 September 1882.

איבער די ערשטע יארצייט

דאס בלאט האט זיך געפונען איבערזעהענדיק... דאס בלאט האט זיך געפונען איבערזעהענדיק...

ס'ווייסט אנהאלט זיך אים פארענען בלאטע... קלאר אונד פערשטענליך מיטגעהילט, האט...

דא אינארויטע צייטונג "פעסטער יארצייט"... שרייבט זיך דער: דא ס'איז עסלארע אנטער-...

דער "פעסטער יארצייט" שרייבט: ס'איז אונטע... דער ערשטער טאג פון יום טוב...

נוכט דאריבער זינד זיך ענטהערטעט, דאס... און דער ערשטער טאג פון יום טוב...

שוועט דער פערזאן איז דער איבערזעהנדיק... אונטער זיך ווערט העכערט און איבערזעהנדיק...

דער ערשטער טאג פון יום טוב... דער ערשטער טאג פון יום טוב...

און שרייבט דער "פעסטער יארצייט" אלע... אונטער זיך ווערט העכערט און איבערזעהנדיק...

און דער ערשטער טאג פון יום טוב... דער ערשטער טאג פון יום טוב...

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

געבעטביכער פיר אוראעליטען
מחורים מיט איבערזעטצונג
אין 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 טהילען געבונדען

ערלאנגט
דער 1864 ע-ר-ל-א-ז-ע
ביא דער היינטיגער מיט 200,000 דער היינטיגער מיט 1249 1390 3028

פירונג אונד מעהל-פרייז-טאבעלעך
פירונג אונד מעהל-פרייז-טאבעלעך

Table with multiple columns and rows containing numerical data, likely a price list or financial report. Includes headers like 'פירונג אונד מעהל-פרייז-טאבעלעך' and various numerical entries.

דיא העררען, דיא אינטערזוכונג ווערדע באלד נאר וואונדערליכע זאכען אונד איבעראשענדע רעזולטאטע צו טאנע פארדען.

וואס פיר גראסארטיגע אונד וואונדערליכע זאכען דיא העררען אנטדעקט ווערדען! פילעליכט נאר, דיא העקסען הויך דיא שיליסעל-לאך געקראכען אונד דיא עסטער שאלימאשי אין הויך אונד דיאספא איינעקען יעסען?

פארענטשערן בראכטע נעמליך איינע ניעדע-האזער העפעשע פאלגענדע מעלהונג. אן דען וויצע-געשפאן זאלטאן זינד פאם גראפען יאהאן פאלפי 40 גילדען איינגעלאנגען וועלכען בעטראג הערדעל-בע ציר בעשטערווינג דער פערשעלענגע-אונד אינ-טערוויכטע קאסטען דעם מאריין שארף מאגאט-ליד שיקען ווירד. — מאריין שארף דענקט ניכט דאראן, ווינען ווידישען ווילכען צו פערלאסטען; עס איבערדעם יאהן אויך נאר ניעמאנד דאצו; ער פערדייטעט פיעלעמער אינעשטאטי אונד רעגלעמטעס ווינע מענליכע אנדאכט, אונד ווארדע פיר אהן און אונד דער העראנגאונג-דען פיערטיגע אין איראקעלישעס געבעט-ביך אינעשאפט. — דער אינטערזוכונג-ריכטער אר-טייטע זעהר פלייס פארט, אונד ער האט ער-היינט זאלטע אנגיבן וואהרענאמען, וועלכע גראסע איבערראשענע הערפארדינגען ווערדען. טהעקעס דארף מאן הערעכער נאך ניכט מיט-טהיילען.

דיא גראסע איבערראשענע ווירד ווין, דיאס מאן נאך פינפטאנטליכעס פארשען אונד אינטערזוכען עכען אין גראסעס "ניכטע" טערוויכטעבראכט. ווי איינע היינע אמטליכע העפעשע מעל-דעם זאך זיך דער ניערעהאזער ווינע געשפאונע-נאסחונג, דעם מיניסטער דעם איינערן איבער טא-הויך שארף איינען בערובע צו ערשטאטען אים דיא עסטעטע ענווד דער העררן קארל אטיאוי אבטייטען. — און דיענעס בערובע דעם וויצע-געשפאנס הייסט עס, דיא דער ווינע מאריין שארף פאן דעם מאנטעס-געהאלט פאן 40 גילדען העלבע גראף פאלפי שפענדעטעס אינעשטעט פערשעלענגע-געלייכעטע אונד פאן איינעם הערער אינטער-ריכטעס ווירד. — אונד דאס ער זיך פירט אים נרא-סטע איינען דעם קאמיסאר-הוינע הערר-טעווענין זיך אבער היפען זיך פיערעט נייע-הוינע מענטשן מיט איהם אין קיין געשפיער אינ-לאסטען, אום איהן אום ווינער געמיינעס-הוינע ניכט צו ברינגען אונד איהן ניכט צו קוועלען, פיערעט פערזוכעט דער וויצע-געשפאן, דיאס ער הען פראכט צו באאיינפלוסען ווערדע דיא איהן קיין פיערערע אויבערשעפער צו ארבעט איינעם רע-ליגיאנס-וועכעל פערלייטען ווירד, זעלכסט דיא

איינענען עלטערן זינד מיט דיענעס פערפאהרען גענען איהרען זאָהן מאריין זעהר ציפיערען.

זא פערזוכעט דער וויצע-געשפאן הערר יא-האן זאלטאן, נין היער דעם הילט און אבשוועבונג דעם הויפט-קלאנע-פינקטעס, פאס דער ווינע גענער-יעהרנע מאריין שארף צום צייגען גענאסטען אונד געוויסערמאסטען געפאלטענע ווארדע, פיערער איזט דיא פראגע: וואס פיר איהן לעהרע דען ווי-גען מאריין אינטערוויכטע? איהן עס אין בריסטלי-בער, זא קאנן ער איהם אינעשאפט דער שפראכ-בערער דיאן קאטאלישע העליגיגס-לעהרע ביי-ברינגען; דאנן געשטעהט יא דער וויצע-געשפאן זעלבער, דאס ער עס ניכט צילאסט, דאס זיך נעמאנד מיט דעם קנאכען אין איהן געשפיערד אינלאסטע, וועגן ער פירט איהם ווארדע זאלט ניכט ארבעט אין אנפערוואנדער, ארבעט אין גלויבענסגענאסטע, מיט איהם שפריכען? ווערען אן אינדעקסען בע-ניכט זיך יא נעמט אבער-שטאטעס-אניאלט, הערר פאן קאמא, נאך ניערעהאזא — אונד וויר ווערדען שאן אים לויפע דיענע וואכע הארען, ווי עס זיך איינגעטליך מיט דער פערפאלט.

פערשידענע נייאויקויטען.

* (א י י נ י צ ו ו י י ט ע ע ד ע ל ט ה א מ.) וויר האבען בעייטעס געמעלערט, דיאס גראף יאהאן פאלפי ציר בעשטיהייטען דער ערהאל-טונגס-אונד אינטערוויכטעס-קאסטען דעם מאריין שארף 40 גילדען מאנאטליך געשפענדעטע אונד ציאר פיר זאלאנען, ביז דיא פערפאהרעטען עלטערן דיענעס קנאכען, ערמליך דער עסלארע, "שמשי" זאכטע פליי. ווערדען איהרע פלייטיש הערלאנגען ווערדען, וויר געשטעהען אויך, דיאס איהם דיענע שפענדע דעם העררן גראפען ווערענישט ניכט ערפויט האט, וויר ווארען פאלל סטערווען אונד דאכטען איהם ווער ווייט, אום ניכט דיענע שפענדע אים ווינע דער אנט-טעמיטען געשאה, עס איזט יא מאריין, דאכטען וויר איהם, דיאס מאן ווירד איינע דען קנאכען ניר ווערענען וואלדע אים ער ערס-טענס אויך ווייטער בעלאסטענע גענען דיא ווירען אויסזאגען צווישענעס, דאס ער זיך ענילך פאן ארבעט טהומע גענעליך וואלדע, דיא זיך אין האבען עס נאכטאג דיעסמאל אונד מיט איינעם אנט-טעמיטען קענפעט צו טהון, זאנערן מיט דער הערעלטהאט איינעם ווירקליך האבענדיגען אונד ווערען פארלייכען דאצו, דער אום 1 פאן דיענעס אן דען אבערשטאטעס-אניאלט העררן פאן קאמא פאלגענעס שייבען ריכטעטען: איינער האבען-באקען דיא טרויערע געשיק דער וועגען דעם

מיט-עסלארער פאללעס פערפאהרעטען ווירען עררענטע מינע טהוילנאמען, אונד דיעס אום זא מעהר, אלס דיענע האפט וועגען דער פערווארענע-הויש דער אונגען אונד גענעליכעס נאך לענגערע צייט דיערן דורשען, עס איזט מיין וואונש, דיא ערשייטערן, איך שטעלע דעסהאלב גענינע צום צייקע דער פרויזאט-פערשפיעניג אונד ציר דע-קניג אנדערער בערדעפליסטע דער פערפאהרעטען ווירען דען בעטרא פאן 500 גילדען ציר פערשינגע-איינער האבענדיגען מאנע מיר בעקאנטע גע-בען וויר עס און דיענען בעטרא אבערשטעטערן קאנטע, דאמיט ער צו דעם פאן מיר עכען בעצייט-גענינען צויעקע פערזענעס ווערדען! אום הערליכע גלויבענדיגע דאס איהן וועגן זיך דעם אלס נאכט-ווערען הערעלטהאלט, ווערען בעצייטען ביי נאך ווייטער 500 גילדען צו דיענעס צויעקע צו ווירמען דער אבער-שטאטעס-אניאלט דאכטע נאכט-ליך דעם ערליך גראפען, זיך דיענע ערליך שפענדע אונד שיינע איהם אנטער אנדערעס: איינער האב-געבארען קאנגען וואהל דיא 500 גילדען דעם נע-הערהאזער שטאטעס-אניאלטע אבערשטעטערן אלטען עס איזט נאך נאכטאג, דיאס געלד אינ-פא דער ווידישען געמיינדע צו מיט-עסלאר ער פערשינגע צו שטעללען, דיא אויך טהויער פיר דיא פערפאהרעטע אונד הערעלטהאלט דער פערפאהרעט-טען זאנען געטראגען! — איינערעס אונד דיא נאמען פאלפי ווייט פיר אום אבערשטעטער ווערען פארלייכען איהרעס שיינע פיערעס ווייט יאהאנדערעטען ענטוועקעלעט, אונד עכען גראף יא-האן פאלפי איזט עס, דער אן ערעמיטע אונד ווערען פארלייכען געוונענע אויך ווינע רודעמייכען פארפארדען איבערשפיעט, אין זאכער מאן וויר גראף יאהאן פאלפי רייכט דעם אינאוישען פאטערבאנדע ווייטע צו נאכטאג ערליך אלס דיא איינערע אנט-טעמיטען-באנדע, דיא אים גע-וויינע ערליך, אונד האכונטע אפאלטאזא איינע ווערען פערפאלטונג הערעלטהאלטען מאכטע, — אין דען ווידישען בלעטטערן ווירד דער נאכטאג דער צישיפט דעם אבער-שטאטעס-אניאלטעס קאמא אן דען העררן גראפען פערפאלטענדיגס קאמא שיינע אנטער אנדערעס: און ביי גע-הויש דיא פאן איינער האבענדיגען געוויסעטען 100 גילדען צו נעסטען דער פערפאהרעטען ווירען אונד פערשינגע ווייט דיענעס אויך גינד דער גענענע-ניס-ארבעטע געשאפטעס איזט אויך ערליכע דא-הער איינער האבענדיגען, אונד פאן קאמא 500 גילדען אן דען שטאטעס-אניאלט און ניערע-האזא איינערען צו זאכערן, זאללעט עס נאכטאג

געשאפטען פאנעל צו עסטען, ווער אבער זינד מיט, אר-זענען איינעשטרייט, אום יא פאן דער ערשטאונג הויך ווייטער צו שטיצען. — וויר גלויבען אבער, דיאס דאספון דיא מיט אבייבס דיא אונד באקעטע פערשיפעט, ווייל דיא פאן איינע איהם ווייטען געהייסעט, וואס נעמט ליך דען ש א ט י ט י בערשפט — וואונטען יענעס ערסט קאנגע דאספון פערשיפעט, ווארדע דאספון דאספון זאכטע: מאן טאנע אום נעכטן, דיאס דיא וואלדע דאס פערזאבענע ניכט איינעשטען! — וויר דיענע שרופטען ווערען איינעשטעט צו ווערדען? — פארלייטען טאנען איהן היער נאך ליענען, ביז וויר דיא איינערע גענעשען געשפטעס ערסט, דיא מענליכע קייט, דאנן דיא ווייסענשאפט. — אונד זא ווארדען נין דיא שרופטען אונד זאסטלונ-גען, וועלכע דאספון דאספון דאספון זאסטלונג פארפאלטען און זאסטלונג פארפאלטען, דער ווינע שרופטען, דער ווינע שרופטען, פיר ווי דיא נאכטאג דאריבער צייגען ווירדע, דיא דיענע שרופטען דען אויס-געשאלט איהרע פערבאנענען שפענדע פערזאכען, אונטער דיענע זאסטלונג בעפאנד זיך אויך איינע קליינע איינערע קיסטע, און וועלכע ווערען פארפאלטע-טען שרופטען שטיקע פערשלאסטען ווארען, ווערערען נין דיא געוועללעכע ווייטער זאן, שפאלצן דער שפענדע אונד דיא קיסטע פערזאנען נאך אונד נאך אין דיא טיפע היינע טע, אלס וואלדע זיך אונד נאכטאג פיר איינער אללען מענטשען-בליקען גענעציען! — נאך ווערענען מינעטען ערריכטע דיא געשטונטע-געוועללע-

פאלליעטאן.

דיאס גאלד-לאנד.

(4-טע פארשעטעניג.)

נאך איינען שטיצען קאן דיא רעסטונט-געוועללע-שאפט אן ינע שטעלע, וועלכע דער דאקטאר ליליע-טהאל דער אונד באקעטע בעצייכנט האטען, ווערע 2 פארשעטעניג) געראכט 100 פאם געלדליך פאן ינעס איינ-זאסטען פאסטע-בייטע, היער זאנען און איינעווארפענע ערדע אונד שיינעוואפען — אונד ווערען — דיא בעפאנד זיך אויך איינע לייכע עס וואר דיא לייכע דער אונד באקעטע, יענעס האבען וויר בעייטעס צווייט, (זאנשט דער דאקטאר) וועט מיסטען דיא שרופטען דעם דאקטארס ליליע-טערהאל זאסטען ווינען ווייסענשאפטליכען זאסטלונג פערנאכען געווענען ווין זעהעס, היער זינד נאך שרופט-שטיקע, לאנד, קארטע, אונד זאסטען ציינענען; דיא האבט איהר נאך אויסגעשאפטע פאנעל, וועלכע דער דאק-טאר געוואכטעט!

איזט דיענע היער הונגעס געשפארבען? פראנטע איינער פאן דער געוועללעכע.

דיא, ווערדען וויר זעהען? זאנשט דער דאקטאר. דער דאקטאר אונטערזוכט דיא ערשטויערע גע-געשענע, דאנן אונטערזוכט ער דיא לייכע אונד זאנשט: "יא אום ניכט געווינענע, ווארדען פערשיפעטע!" — וואו? דיא דיענע טאנעט, דיא קיינע לעכענס-טישפעל האסטען טרויער דענאך נעמט בייא זיך? — אויך גלויכע (זאנשט דער דאקטאר), דיענע אונטליך-ליכע ווארדע פאם הונגען דאצו געשטיצען, דיענע אויס-

שאפט ינען אים ערסטען קאפיטעל אונטער צויעוועללע-ערוועכטע האנד, וועלכע נאך דער אונטליכע-שליכט צייטע, אונד פאנד דיעוועלכע באלד אויך אן דער פערזענליכען דיא שאפעל מיט דער בעייטעס געווענען איינעשטעטען — מאן מיט אן דיא שליכט אבער פאנד מאן ניר שאן לייכע, וועלכע אן דען שטעללען, ווא זאנשט מעהר פלייש פארמאנען געווענען, ערשטעסטען ווארען. — פאן דען 11 פערזאנען האבען וויר אלזא ניר איינע לעבעדע געשטיקע, דיא איינער וויר טאגס אונד פיר פעהלען, זאנשט דער דאקטאר.

...ניין, זאנשט איהם דער געוועללעכעס אין טרויס מוס יא דאך ניכט נאנען ווארד ווין! אום פינף פער-זאנען דורשען ער דאך וואהל ליענען.

פלאטצליך מעקטע דיא געוועללעכע, דיאס צו איהר נאך איינע נאנען פיערעט פערזאן הונגענעשטיקען אויס: — עס וואר פילעס אזאלט.

פילעס האט געמליך ווינע לויטע אין איינעם הייע איינער אונטערזוכען פאטליע צווייגעלאסטע, אום זיך צוויק צו ינע אונטערזוכען-שליכט צו בענעקען, אום דיא צו זעהען, ווא עס מיט דען צוויקגעלאכענען געשעללעש ווא ער פיערשאפט ווינע לויטע, ב א ל ד צוויקגעקאט-טען: — אבער אויס איינעם, באלד" וויר קאסט איינע אינ-ערליכע ערוויקען.

דער וואר פילעס פאן דער רעסטונט-געוועללעכע ער-קאנגע דען פילעס זאכערן אונד צו וויינע ערשטויערע ריע ער דעם פילעס צו: אריטטהור וואלס-ליליע וויא קאסטען זא הייערע?"